

Iveta Hajdúchová a kolektív

LH A DSP V PODMIENKACH ZELENEJ EKONOMIKY

Technická univerzita vo Zvolene
Lesnícka fakulta
Katedra ekonomiky a riadenia lesného hospodárstva

a

Drevársky kongres Zvolen, člen Zväzu slovenských vedeckotechnických spoločností

Iveta Hajdúchová a kolektív

LH A DSP V PODMIENKACH ZELENEJ EKONOMIKY

2021

Iveta Hajdúchová a kolektív: LH a DSP v podmienkach zelenej ekonomiky
Zborník vedeckých prác

© Autori

prof. Ing. Iveta Hajdúchová, PhD. – vedúca autorského kolektívu

Klára Bálíková	Anna Kocianová	Alena Rokonalová
Boris Bartalský	Stanislava Krišťáková	Zuzana Sarvašová
Jozef Bučko	Ján Lichý	Mariana Sedliačiková
Zuzana Dobšinská	Miroslava Melichová	Katarína Slašťanová
Bianka Dúbravská	Katarína Michajlová	Jaroslav Šálka
Miloš Gejdoš	Lenka Navrátilová	Martina Štěrbová
Blanka Giertliová	Mária Osvaldová	Andrea Šulajová
Daniel Halaj	Hubert Paluš	Rastislav Šulek
Lenka Halušková	Ján Parobek	Marek Trenčiansky
Marek Hlodák	Natália Poláková	Ján Matúš Urbančík
Ján Matúš Holécy	Marek Potkány	Monika Žofková
Branislav Kicko		

Vedeckí recenzenti:

Ing. Zuzana Sarvašová, PhD.

Ing. Igor Vizslai, PhD.

Redakčné a zostaviteľské práce:

Ing. Blanka Giertliová, PhD.

Mgr. JUDr. Zuzana Dobšinská, PhD.

Príspevky neprešli jazykovou a redakčnou úpravou. Za obsah a úroveň jednotlivých príspevkov zodpovedajú ich autori.

Vydanie zborníka bolo podporené Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-17-0232, APVV-18-0520, APVV-19-0612 a APVV-20-0429.

Dostupné online

Počet strán 159

ISBN 978-80-228-3302-8

OBSAH

FORMY PRENOSU VEDECKÝCH POZNATKOV DO PRAXE NA LESNÍCKEJ FAKULTE ... CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.

KLÁRA BÁLIKOVÁ - LENKA NAVRÁTILOVÁ - JÁN MATÚŠ URBANČÍK - JAROSLAV ŠÁLKA

TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ ENVIRONMENTÁLNEHO VÝKAZNÍCTVACHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.

BORIS BARTALSKÝ - BIANKA DÚBRAVSKÁ - ZUZANA DOBŠINSKÁ

VÝVOJ ŠTÁTNEJ SPRÁVY LESNÉHO HOSPODÁRSTVA PODEA TEÓRII FUNGOVANIA VEREJNEJ SPRÁVY..... 6

ZUZANA DOBŠINSKÁ - LENKA HALUŠKOVÁ - ZUZANA SARVAŠOVÁ - JOZEF BUČKO - MARTINA ŠTÉRBOVÁ - JAROSLAV ŠÁLKA

EFEKTÍVNOSŤ EKOSYSTÉMOVÝCH SLUŽIEB LESA NA PRÍKLADE DOMOV V KORUNÁCH STROMOV..... CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.

IVETA HAJDÚCHOVÁ - STANISLAVA KRIŠŤÁKOVÁ - BLANKA GIERTLIOVÁ - BRANISLAV KICKO

USPORIADANIE MEDZINÁRODNEJ LESNÍCKEJ POLITIKYCHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.

LENKA HALUŠKOVÁ - JAROSLAV ŠÁLKA

PRÍSTUPY K MODELOM DOPYTU PO VÝROBKOV Z DREVACHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.

MAREK HLODÁK - HUBERT PALUŠ

JOHN MAYNARD KEYNES V LESOCH MURÁNSKEJ PLANINY: AKÝ JE EKONOMICKÝ EFEKT VÝDAVKOV NA ZALESŇOVANIE?..... CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.

JÁN HOLÉCY - BLANKA GIERTLIOVÁ - DANIEL HALAJ - RASTISLAV ŠULEK

PILIER ROZVOJA RODINNÝCH PODNIKOV V DREVÁRSTVE A NÁBYTKÁRSTVE NA SLOVENSKU..... CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.

ANNA KOCIANOVÁ - MARIANA SEDLIAČIKOVÁ - MIROSLAVA MELICHOVÁ - NATÁLIA POLÁKOVÁ

ZÁUJEM DREVOSPRACUJÚCICH PODNIKOV O ZELENÝ RASTCHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.

MIROSLAVA MELICHOVÁ - MARIANA SEDLIAČIKOVÁ - ANNA KOCIANOVÁ - NATÁLIA POLÁKOVÁ

MODERNÉ SPÔSOBY HODNOTENIA KVALITY DREVA CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.

KATARÍNA MICHAJLOVÁ - MILOŠ GEJDOŠ

KONCEPT BUSINESS PLÁNU PRE VÝROBU DREVOPLASTOVÝCH DOSIEK V KONTEXTE PRINCÍPU OBEHOVÉHO HOSPODÁRSTVA..... CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.

MÁRIA OSVALDOVÁ - MAREK POTKÁNY

ANALÝZA OBCHODU S IHLIČNATÝM DREVOM NA SLOVENSKUCHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.

JÁN PAROBEK - ALENA ROKONALOVÁ - KATARÍNA SLAŠŤANOVÁ

**POROVNANIE INDIKÁTOROV ZELENÉHO RASTU VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH..... CHYBA!
ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.**

ANDREA ŠULAJOVÁ - IVETA HAJDÚCHOVÁ

**EKONOMICKÉ VÝCHODISKÁ HOSPODÁRENIA V SPOLOČENSTEVNÝCH LESOCH NA
SLOVENSKU CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.**

RASTISLAV ŠULEK – JÁN LICHÝ

**EKONOMETRICKÝ MODEL CENY IHLIČNATEJ GULATINY V SRCHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE
DEFINOVANÁ.**

MAREK TRENČIANSKY - MILOŠ GEJDOŠ

**OPTIMIZATION OF THE LOGISTICS SYSTEM BASE ON THE ELIMINATION INTERFERENCE IN
THE LOGISTICS CHAIN CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.**

MONIKA ŽOFKOVÁ

VÝVOJ ŠTÁTNEJ SPRÁVY LESNÉHO HOSPODÁRSTVA PODĽA TEÓRII FUNGOVANIA VEREJNEJ SPRÁVY

ZUZANA DOBŠINSKÁ - LENKA HALUŠKOVÁ - ZUZANA SARVAŠOVÁ - JOZEF BUČKO -
MARTINA ŠTĚRBOVÁ - JAROSLAV ŠÁLKA

Abstract

The role of public administration is to provide public services and implement public policy measures, issues decisions on specific problems based on general legal standards and solves problems in the implementation of these measures. There are several theoretical concepts of public administration: Weber's traditional model (Bureaucracy), New Public Management (NPM) and Governance. State Forestry Administration (SFA) is a specialized public institution which, by means of legislative norms, governs individual areas of forestry, game management, land communities and forest reproductive material, decides and implements specific measures by means of substantive solutions. Several models of SFA were applied during the existence of Slovak Republic. The specialized public administration was replaced by the general model. The aim of the contribution is to identify elements of individual models of state administration performance in historical and current SFA models in Slovakia. Results show that there is a shift from the hierarchical model to incorporation of selected governance elements in the SFA performance, especially due to the environmental concerns in forest management and economy.

Key words: state forestry administration, bureaucracy, governance, management

Úvod

Verejná správa predstavuje správu verejných záležitostí, prostredníctvom nej sa prejavuje výkonná moc štátu. Avšak, táto moc nie je vykonávaná výlučne štátom, ale aj neštátnymi subjektami (napr. samospráva, či už obecná alebo záujmová), ktoré sú poverené výkonom správy verejných záležitostí, jedná sa o moc verejnú (Cirner, 2016). Súčasťou verejnej správy je štátna správa, ktorej hlavnou úlohou je vykonávať zákony na príslušnom úseku, v našom prípade v lesnom hospodárstve a poľovníctve. ŠSLH je špecializovaná verejná inštitúcia, ktorá pomocou legislatívnych noriem upravujúcich jednotlivé oblasti lesného hospodárstva, poľovníctva, pozemkových spoločenstiev a lesného reprodukčného materiálu, rozhoduje a uskutočňuje konkrétne opatrenia pomocou vecných riešení (Krott 2001).

Spoločenské zmeny konca 20. storočia vyústili do potreby reformy verejnej správy, z čoho vzišli tri koncepcie riadenia verejného sektora: Weberovský tradičný model (byrokracia), New Public Management (NPM) a Governance (spravovanie) (Šálka a kol., 2017).

V roku 1989 došlo na území Slovenskej republiky k významným politickým, ekonomickým a spoločenským zmenám. Politické a spoločenské zmeny mali dopad aj na

usporiadanie verejnej správy. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení nahradil prvý stupeň riadenia štátnej správy samosprávou. Od tohto obdobia dochádzalo k postupnej reforme verejnej správy, ktorá má kontinuálny charakter (Krnáč a kol., 2008). Reforma predstavuje úsilie o zavedenie podstatných zmien (Caiden, 1970). Administratívna reforma je proces zmeny procedúr uplatňovaných vo sfére verejných služieb tak, aby nedošlo k rozporu s očakávaniami politického a spoločenského prostredia (Slavík, 2003). Na verejnú správu sa začalo nahliadať nie ako na nástroj uplatňovania moci, ale skôr ako na službu občanom. Došlo k prenikaniu prvkov trhu, ktoré mali viesť k jej efektívnejšiemu fungovaniu. Decentralizáciu, zvyšovanie fiškálnej autonómie, dôraz na informácie a poznatky možno považovať za kľúčové fenomény. Základné princípy, ktoré majú byť pri reforme verejnej správy dodržiavané, sú princíp občianskej spoločnosti, princíp subsidiarity, princíp efektívnosti, princíp transparentnosti, princíp flexibility a princíp solidarity (Krnáč a kol., 2008). Aj keď sa uskutočnili viaceré reformy so snahou zlepšiť súčasný stav výkonu štátnej správy, Slovensko má stále nedostatky v plnení štandardov EÚ pre efektívnu verejnú správu (EC 2018).

Cieľom príspevku je predstaviť teoretický prístup k identifikácii prvkov jednotlivých teórií výkonu štátnej správy v historických a súčasných modeloch štátnej správy LH na Slovensku.

Pri písaní príspevku sme vychádzali z existujúcich teoretických konceptoch výkonu štátnej správy: Weberovský tradičný model (Byrokracia), New Public Management (NPM) a Spravovanie (governance) (pozri Staroňová a kol., 2014). Štátna správa podľa Weberovského konceptu byrokracie ideálne a racionálne uskutočňuje politické programy prostredníctvom optimálnych opatrení bez odchýlok (Weber, 1990). V štátnej správe je jasne definovaná hierarchia, čiže nadradenosť a podradenosť, aby sa zabezpečilo efektívnejšie presadzovanie rozhodnutí a zabránilo sa konfliktom. Každá úroveň štátnej správy má jasne stanovené kompetencie. Konceptu byrokracie sa vyčíta nízka legitímnosť a demokratický deficit. Práve v dôsledku týchto nedostatkov vnikli ďalšie modely riadenia spoločnosti, a to koncept New Public Management (NPM) a koncept Spravovania (governance). Koncept NPM bola snaha o ekonomizáciu verejnej správy. Preberá poznatky z teórie riadenia, účtovníctva alebo marketingu. Štátna správa má vyjednané ciele činností s nadriadenými orgánmi vo forme krátkodobých kontraktov s jednoznačným špecifikovaním cieľov, obsahov a časových rámcov. Štátna správa je orientovaná na klientelu ako na zákazníkov, čo predstavuje zavádzanie marketingových prvkov v riadení. Najdôležitejšia kritika konceptu NPM spočívala v chýbajúcich jasne stanovených cieľoch činností štátnej správy. Následne sa odborná diskusia posunula ku konceptu governance vo verejnej správe. Zdôrazňuje podporu občianskej spoločnosti v rozhodovaní a produkcii verejných statkov na základe vlastnej zodpovednosti a iniciatívy občanov. Základné znaky sú spolupráca v sieťach pri rozhodovaní v oblasti verejnej správy, siete ako prostriedok vytvárania prostredia vzájomnej dôvery mimo trhu a hierarchie, kombinácia všetkých druhov rozhodovacích spôsobov pri riešení problémov verejnej politiky (siete, hierarchia a trhy) so snahou využiť výhody každého z nich, dlhodobé iteratívne a

adaptívne plánovanie ako prostriedok postupného riešenia problémov (Staroňová a Malíková, 2009).

Materiál a metódy

Na vypracovanie príspevku sme využili kvalitatívnu analýzu dokumentov ako hlavný metodický postup. Dokumenty sú z hľadiska daného výskumu nezámerné zdroje informácií (Früh, 1991; Mayring, 1993). Na analýzu dokumentov bolo potrebné zozbierať všetky relevantné dokumenty týkajúce sa tak reformy verejnej správy ako aj legislatívnych zmien v oblasti LH za sledované obdobie (od roku 1991 po súčasnosť). Zdrojové dokumenty sú oficiálne dokumenty vydané a schválené parlamentom, vládou alebo štátnou správou v rámci svojej pôsobnosti a kompetencie. Za relevantné dokumenty sú považované najmä legislatíva, odborné a vedecké články zaoberajúce sa problematikou verejnej správy a ŠS LH.

Analýza dokumentov bola rozdelená na vonkajšiu (týka sa kontextu dokumentu a všetkých okolností jeho vzniku) a vnútornú (zaoberá sa obsahom dokumentu). Vnútorná analýza je zameraná na skutočnosť, či samotný text obsahuje zmienku o teoretickom koncepte, jeho prvkoch alebo sa dotýka vývoja ŠS LH. Väčšinou vnútorná analýza tým, že údaje člení do podskupín a vzájomne ich porovnáva, je hlavnou cestou rôznych skreslení, daných povahou dokumentov. Základné skreslenie dokumentov vyplýva z toho, že dokumenty vznikali pôvodne k iným než výskumným či diagnostickým cieľom, je nutné v priebehu analýzy z dokumentov vyčleniť tie informácie, ktoré k uvedeným cieľom majú vzťah. Vonkajšia analýza je zameraná na okolnosti vzniku dokumentu, pričom budú použité aj iné ako zdrojové dokumenty (tlačové správy, správy z rokovaní, interné dokumenty a pod). Analýza dokumentov zabezpečí nevyhnutné vedomosti súvislostí vo forme „historických súvislostí“, „nevyhnutných odborných vedomostí“ a „vlastného predporozumenia“ skúmaného objektu (Widner, Binder, 1997).

Výsledky

V Tabuľke 1 sú zhrnuté výsledky analýzy dokumentov, kde sú sumarizované jednotlivé etapy reformy verejnej správy spolu s reformou ŠS LH. Vždy keď prebiehala reforma verejnej správy, menil sa model štátnej správy.

Tabuľka 1 Vývoj modelov štátnej správy lesného hospodárstva

Roky	Model štátnej správy	Orgány ŠS LH	Teritoriálna štruktúra úradov
1991-1996	Špecializovaná	33 Lesné úrady	Na základe lesnatosti a hraníc lesných hospodárskych celkov
		6 Oblastné lesné úrady	
		Ministerstvo lesného a vodného hospodárstva	
1996-2004	Všeobecná	79 Okresné úrady	Na základe teritoriálneho rozdelenia
		8 Krajské úrady	
		Ministerstvo pôdohospodárstva	
2004-2013	Špecializovaná	39 (40) Obvodné lesné úrady	Na základe teritoriálneho rozdelenia
		8 Krajské lesné úrady	
		Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	
2013-	Všeobecná	49 Okresné úrady	Na základe teritoriálneho rozdelenia
		8 Okresné úrady v sídle kraja	
		Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	

Zdroj: vlastné spracovanie

Obdobie rokov 1991-1996

Zrušením Národných výborov a kreovaním samosprávy v obciach vznikol duálny neintegrovateľný model verejnej správy, ktorý tvoril štátny sektor a samosprávny sektor, čím boli položené základy demokratického modelu verejnej správy. Začal sa uplatňovať princíp subsidiarity, ktorý predpokladá, že riadenie a správa verejných záležitostí budú vykonávané čo najbližšie k vzniknutým úlohám a problémom, prostredníctvom decentralizácie moci (KOVÁČOVÁ 2015). Ústrednými právnymi aktami reformy boli Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obce. Na úrovni územnej štátnej správy bola zrušená trojstupňová hierarchia obec-okres-kraj a vznikla nová hierarchia v podobe obvod-okres. Na území Slovenska bolo vytvorených 38 okresov a tie sa ďalej rozčlenili na 121 menších celkov, obvodov. Cieľom reformy bolo „zabezpečiť plnenie funkcií štátu jeho orgánmi a obce, resp. mestá, kreovať ako právnické osoby s vlastnou pôsobnosťou“ (Kováčová, 2011). Funkčné prepojenie medzi štátnou správou a samosprávou ale nebolo zo systémového hľadiska doriešené (Krnáč a kol., 2008). Duálny model sa podarilo dosiahnuť len na miestnej úrovni a to oddelením orgánov miestnej štátnej správy a miestnej samosprávy (Kováčová, 2015).

Na úseku ŠS LH sa vytvorila osobitná štruktúra orgánov špecializovanej štátnej správy odčlenením od všeobecnej štátnej správy. S účinnosťou od 1.1.1992 došlo k zriadeniu 33 lesných úradov a 6 oblastných lesných úradov. Ako ústredný orgán štátnej správy lesného hospodárstva bolo Ministerstvo lesného a vodného hospodárstva SR. Územná pôsobnosť úradov bola vymedzená hranicami lesných hospodárskych celkov a nie politickými hranicami okresov. Súčasťou výkonu štátnej správy na týchto úradoch sa stalo aj poľovníctvo. K ďalším

zmenám došlo aj vo výkone štátnej správy, keď napríklad ochrana lesných pozemkov pri ich vynímaní z lesného pôdneho fondu prešla do právomoci lesných úradov a to bez ohľadu na výmeru dotknutých pozemkov. Oblastné lesné úrady zabezpečovali celú agendu súvisiacu s vyhotovovaním a schvaľovaním lesných hospodárskych plánov.

Obdobie rokov 1996-2004

Hlavnými cieľmi druhej etapy reformy verejnej správy bolo „vytvoriť horizontálnu integráciu miestnej štátnej správy a zriadiť druhý stupeň územných samospráv“ (Krnáč a kol., 2008). Boli prijaté dva právne akty: zákon NR SR o územnom a správnom usporiadaní SR (č. 221/1996 Z. z.) a zákon NR SR o organizácii miestnej štátnej správy (č. 222/1996 Z. z.), ktorý zrušil špecializované orgány miestnej štátnej správy v súlade s napĺňaním princípu horizontálnej koncentrácie štátnej správy (Košičiarová, Wáclavová, 2012). Duálny model sa zachoval (Krnáč a kol., 2008). Podľa znenia zákona č. 221/1996 Z. z. je „územie Slovenskej republiky jednotné a nedeliteľné a na výkon správy sa vytvárajú územné celky (územná samospráva) a správne celky (štátna správa)“ (Z. č. 221/1996 Z.z.). Územnými celkami sú obce a územné obvody vyšších územných celkov – samosprávne kraje a správnymi celkami sú kraje, okresy a vojenské obvody (Vrbínčik, 2012). Na úrovni štátnej správy bola zrušená sústava obvodov a obvodných úradov a súčasne došlo k obnoveniu krajov a krajských úradov. Na regionálnej úrovni štátnej správy bolo vytvorených 8 krajských úradov. Počet okresných úradov sa zvýšil na 79 a boli rozdelené podľa počtu obyvateľov do troch veľkostných stupňov.

Štruktúra špecializovanej ŠS LH bola zachovaná do polovice roku 1996, kedy zákonom číslo 222/1996 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy došlo k jej zrušeniu a k presunu kompetencii na okresné a krajské úrady so súčasným zachovaním postavenia MLVH SR, ako ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva a poľovníctva. Na okresných úradoch bola štátna správa lesného hospodárstva začlenená do rôznych odborov podľa kategórie okresu. Takýmto spôsobom bol I. stupňový výkon štátnej správy niekde realizovaný prostredníctvom odborov pozemkových, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a niekde prostredníctvom odborov zlúčených spolu s katastrom nehnuteľnosti a veterinárnou správou. Takáto organizácia a štruktúra štátnej správy lesného hospodárstva ostala v platnosti do 31.12.2003.

Obdobie rokov 2004-2013

Táto etapa je charakteristická presadzovaním princípu decentralizácie a horizontálnej dekoncentrácie štátnej správy. Hlavné ciele reformy boli prenos kompetencií zo štátnej správy na samosprávu, z ústredných orgánov štátnej správy na štátnu správu miestnu špecializovanú a decentralizácia financií (Slavík, 2003). Proces decentralizácie sa začal realizovať postupne a to prijatím zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov a zákona 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, a ďalších. Regionálna samospráva bola vytvorená k 1.1.2002. Zákomom č. 302/2001 Z. z. bolo vytvorených 8 vyšších územných celkov, na ktoré prešli kompetencie z krajských úradov miestnej štátnej správy. Na regionálnej úrovni tak vznikol symetrický model verejnej správy, v ktorom v rovnakých územných obvodoch pôsobia

paralelne inštitúcie štátnej správy ako aj samosprávy. Na miestnej úrovni ostáva len samospráva. V priebehu ďalších rokov (2002-2004) postupne prechádzajú z orgánov štátnej správy na obce a samosprávne kraje ďalšie kompetencie na základe zákona č. 416/2001 Z. z. (Krnáč a kol., 2008). Na úrovni krajov došlo k posilneniu špecializovanej štátnej správy a vznikli obvodné úrady všeobecnej a špecializovanej štátnej správy. Absentovala však výraznejšia modernizácia, vo vzťahu k občanovi v jasnej del'be právomocí, ako aj v etike a profesionalite zamestnancov.

V rámci ŠS LH bolo s účinnosťou od 1.1.2004 zriadených 8 krajských lesných úradov a 39 obvodných lesných úradov, ako orgánov štátnej správy na úseku lesného hospodárstva a poľovníctva, od roku 2005 aj v oblasti pozemkových spoločností. Kompetencie vo výkone štátnej správy prešli na tieto úrady v rozsahu tak, ako boli realizované na krajských a obvodných úradoch. Rozhodujúca časť výkonu štátnej správy bola presunutá na obvodné lesné úrady, ktorých kompetencie majú vo väčšom rozsahu charakter I. stupňového výkonu štátnej správy. Odvolacím orgánom v takýchto prípadoch sú krajské lesné úrady, ktoré súčasne v agende súvisiacej so schvaľovaním lesných hospodárskych plánov – programov starostlivosti o lesy majú postavenie I. stupňového orgánu štátnej správy. Sídla obvodných lesných úradov boli zvolené s ohľadom na územnosprávne členenie, výmeru lesov, katastrálnu výmeru, počet obyvateľov jednotlivých okresov, dostupnosť sídiel obvodných lesných úradov, prostriedkami verejnej dopravy a iné regionálne faktory a ich územná pôsobnosť sa zhoduje s hranicami okresov v ich pôsobnosti.

Obdobie od roku 2013 po súčasnosť

V roku 2012 bol vládou SR schválený návrh reformných zmien „ESO- efektívna, spoľahlivá a otvorená štátna správa“. I. etapa spočívala v zrušení špecializovaných miestnych orgánov štátnej správy na krajskej úrovni, v zmysle zákona NR SR č. 345/2012 Z. z. zaniklo 64 špecializovaných krajských úradov a ich kompetencie sa od januára 2013 presunuli na iné štátne inštitúcie. V rámci realizácie II. etapy reformy došlo v zmysle zákona NR SR č. 180/2013 Z. z. k zániku 248 úradov miestnej štátnej správy. Ich pôsobnosti sa presunuli na novovytvorené integrované miestne orgány štátnej správy – okresné úrady. Bolo kreovaných 72 okresných úradov. Cieľom III. etapy reformy bolo vybudovanie klientskych centier, tzv. Kontaktné a administratívne miesto pre občana, čím mala byť celá agenda štátnej správy pre občana dostupnejšia (Kováčová, 2015).

V súvislosti s nadobudnutím účinnosti zákona NR SR č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, boli k 30.09.2013 zrušené obvodné lesné úrady a od 1.10.2013 ich kompetencie vykonávajú okresné úrady, pozemkové a lesné odbory a odbory opravných prostriedkov, referáty pôdohospodárstva. Opäť sa zaviedol model všeobecnej štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra.

Identifikácia prvkov jednotlivých teórií v modeloch ŠS LH

Na základe vyššie uvedených teoretických konceptov fungovania verejnej správy sme identifikovali kľúčové prvky jednotlivých teórií, ktoré budeme v ďalšom výskume identifikovať v modeloch štátnej správy LH (Obrázok 1).

PRVKY MODELOV ŠTÁTNEJ SPRÁVY LESNÉHO HOSPODÁRSTVA		
Weberovský tradičný model byrokracie	New public management	Governance
Hierarchia Pevne vymedzené kompetencie Dodržiavanie záväzných predpisov Stálosť zamestnania Odbornosť úradníkov Písomná forma komunikácie	Politické ciele Užívateľia služieb = klienti Decentralizovaná samo- regulácia Flexibilita Dôraz na výkon Prvky trhu Konkurencia Rozpočtovanie Kontrola kvality	Siete Participácia Diskurz Vyjednávanie Kordinácia Adaptívne a iteratívne plánovanie Poradenstvo

Obrázok 1 Identifikácia kľúčových prvkov teoretických konceptov fungovania verejnej správy
Zdroj: vlastné spracovanie

Byrokratická organizácia je založená na týchto hlavných aspektoch:

1. Vopred určená hierarchia orgánov ŠS LH. Politická a byrokratická zložka verejnej správy sú jasne oddelené. Systém nadriadenosti a podriadenosti je presne stanovený. Na čele stojí minister, jeho tajomníci a byrokratický aparát. Pod ním sú v hierarchickej štruktúre umiestnení úradníci LH na úrovni obvodov (krajov) a pod nimi tí na miestnej úrovni. Pravidlo hierarchie sa uplatňuje v tom, že úradník na vyššej pozícii plní úlohy dohľadu a kontroly, a jeho rozhodnutia sú pre nižšie úrovne záväzné. Úrad na vyššom stupni urovnáva konflikty medzi podriadenými úradmi a má právo kontrolovať ich rozhodnutia (Krott, 2001).
2. Pevne vymedzené kompetencie. Úlohy a prostriedky na ich plnenie sú pre všetky úrady stanovené. Záväzné usmernenia regulujú výber úloh, tie sú triedené do skupín a priradované jednotlivým úradom tak, aby sa navzájom dopĺňali a zamedzilo sa duplicité riešenia.
3. Dodržiavanie záväzných nariadení. Všetky ciele ŠS a prostriedky na ich plnenie sú presne a detailne stanovené, zohľadňujúc kritériá objektivity, kde je významná úloha skupiny lesných odborníkov ako zdroja informácií; efektívnosti ako vzťahu medzi prostriedkami a výsledkami; nestrannosti bez zaujatosti úradníkov a legitímnosti danej dualitou zákonnej

povinnosti, tj. nevykonať nič proti zákonu a súčasne konať len v medziach právnej autorizácie (Krott, 2001).

4. Odbornosť úradníkov. Úradníci zamestnaní v štátnej správe vykonávajú svoje úlohy v prospech úradu odhliadnuc od osobných záujmov. Štát im opätovne poskytuje stále zamestnanie, odbornú kvalifikačnú prípravu a sociálne istoty. Vedúce pozície sú obsadzované ľuďmi s vysokoškolským vzdelaním v obore, doplnené o výcvikový kurz lesného hospodárstva a následnú štátnu skúšku. Štátna správa LH kladie dôraz na odbornosť a vzdelanie svojich zamestnancov, ktorých tvoria najlepšie vyškolení odborníci v sektore LH (Krott, 2001). Štátna služba je považovaná za kariérnu službu s ochranou zamestnania vo forme definitívy. Štátni zamestnanci sa na vyššie pracovné pozície mohli dostať len interným kariérom rastom, na základe počtu odpracovaných rokov (Staroňová a kol., 2014).

New Public Management sa v štátnej správe LH vyznačuje základnými aspektami:

1. Politické ciele. Štátna správa pri svojej činnosti vychádza z cieľov zadaných politickými inštitúciami na konkrétne obdobie a to v takej podobe, aby ich plnenie mohlo byť následne vyhodnotené zadávateľom (Krott, 2001), v našom prípade je to programové vyhlásenie vlády.
2. Administratívne služby sú orientované na klientov. Služby poskytované štátnou správou LH by mali reflektovať záujmy jednotlivých skupín osôb (zákazníkov) a podľa toho zdefinovať aj konkrétne úlohy. Napríklad úloha zabezpečiť „environmentálne kompatibilný lesný ekosystém“ pre cieľovú skupinu ochrancov životného prostredia a širokú verejnosť, a pod.
3. Decentralizovaná samo-regulácia. Útvary štátnej správy sú poverené naplňovať ciele stanovené centrálnym orgánom ŠS prostredníctvom zadania. Zadaním zahŕňa definovanie úloh, mantinely konania, finančné a materiálne zabezpečenie. Kontrolu plnenia cieľov a kongruencie so zadaním vykonáva vedúci konkrétneho útvaru. V štátnej správe sa uplatňuje decentralizovaná samo-regulácia (Krott, 2001). Prítomné je delegovanie rozhodovacích právomocí na nižšiu úroveň, čo vedie k zvýšeniu aktivity a motivácie zamestnancov. Súčasne dochádza k zvýšeniu flexibility v rozhodovaní (Koprlová, 2011).
4. Flexibilita a podpora výkonu útvarov. Útvary majú veľké rozpätie slobody flexibilne reagovať na riešenie rôznych otázok. Disponujú rozpočtom, ktorého alokovanie majú vo svojej režii. Práca zamestnancov sa neodvíja od striktno zadaných kompetencií, ale naopak pružne reaguje na vyvstávajúce problémy. Ich výkony sú podporované školeniami a motivačnými prémiami (Krott, 2001).
5. Trhy a konkurencia na zlepšenie výkonu (mechanizmy trhového typu). Konkurenčné prostredie na trhu vyvíja tlak na výkon jednotlivých podnikov. Na podobnom princípe by mala fungovať aj štátna správa. Rozpočet funguje na základe kontraktov v rámci verejného sektora, kde sa vytvára prostredie „kvázi trhu“, cieľom čoho je zvýšenie konkurencie

a motivácie jednotlivých organizácií (Koprlová, 2011). Dôraz sa kladie na transparentnosť, ktorá umožní občanom kontrolovať efektívnosť využívania finančných zdrojov (Kováčová, 2013). Jednotlivé lesnícke úrady medzi sebou súperia o prostriedky z rozpočtu a iné finančné stimuly, ktoré odrážajú úroveň plnenia zadání. Rozvinutý trh otvorený pre externé služby tu môže absentovať, no je nahradený inými mechanizmami, ktoré vytvárajú atmosféru trhu a vedú ku konkurencii medzi úradmi, napr. komparatívne tabuľky, a pod. Uplatnenie konkurencie medzi verejným a súkromným sektorom je vítané všade, kde to umožňuje charakter organizácie, napr. v oblasti poradenstva a služieb vlastníkom lesov (Krott, 2001). Nástroje na zavádzanie prvkov súťaže do verejného sektora sú (Kováčová, 2013): contracting out: presun časti služieb, ktoré si zabezpečoval verejný sektor, do súkromného sektora; benchmarking: umožňuje porovnávať kvalitu služby s inou odpovedajúcou službou a to v rámci aj mimo verejný sektor (Hrabalová a kol., 2005); outsourcing: prevedenie činností z organizácie na externých poskytovateľov a public-private partnership: spoločné projekty subjektov verejného a súkromného sektora (Kútik, Karbach, 2012).

6. Kontrola kvality. Práca úradov je kontrolovaná prostredníctvom systému pravidelných hlásení (reportovania). Kvalita služieb sa posudzuje na základe merateľných úspechov plnenia cieľov zadefinovaných v zadaniach. V postupoch kontroly kvality je zahrnuté aj zisťovanie dôvodov odbočenia od plnenia cieľov zadání a tiež návrhy na zlepšenie (Krott, 2001).

Za základné aspekty konceptu **governance** v štátnej správe môžeme určiť:

1. Siete. V rámci politických sietí pôsobia aktéri, ktorých záujmy môžu byť protichodné, no sú vo vzájomnej závislosti (Dóczy, Šálka, 2009). Aktéri, ktorí majú záujem na tvorbe určitého verejného opatrenia a súčasne disponujú materiálnymi a nemateriálnymi zdrojmi na jeho formuláciu, rozhodnutie alebo implementáciu, tvoria spojenectvá za účelom vzájomnej výmeny zdrojov. Aktéri v sieťach konajú za účelom presadenia svojich záujmov, prípadne o dosiahnutie win-win stratégie (Dóczy, Šálka, 2009). Rozlišuje sa sieť uzatvorená, ktorá zahŕňa relatívne malý počet inštitúcií a prístup ku nej je sťažený, vzťahy medzi inštitúciami v sieti sú rutinné, intenzívne a častokrát inštitucionalizované. Otvorená sieť zahŕňa veľký počet inštitúcií, vzťahy medzi nimi sú vláčnejšie (Šálka a kol., 2017).
2. Participácia. Všeobecná definícia participácie pojednáva o umožnení občanom a aktérom zapojiť sa priamo alebo prostredníctvom zástupcov do rozhodovacieho procesu a demonštrovať svoje záujmy (Makrickiene a kol., 2019). Predstavuje účasť verejnosti na lesníckej politike a to v rôznych formách: priameho zapojenia občanov, v podobe individuálnych osôb alebo organizovaných skupín, výmenou informácií, vyjadrovaním názorov a postojov, a pod. (Maier a kol., 2014). Záujem o participáciu v politickom procese vo sfére lesného hospodárstva vyplýva z rôznych záujmov skupín spoločnosti na využívaní a ochrane lesa. Skutočným uplatnením participácie je možnosť ovplyvniť politické rozhodnutie (Šálka a kol., 2017). Aktívna participácia predpokladá priame

zapojenie aktérov do rozhodovacieho procesu, vzťah medzi ŠS a aktérmi je multilaterálny (Sarvašová a kol., 2014).

3. Diskurz . Diskurz je jednou z foriem verejnej participácie, a predstavuje artikuláciu postojov a záujmov v politickom procese prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov. Jedná sa o slovné uskutočňovaný politický boj s cieľom presvedčiť partnerov, protivníkov alebo širokú verejnosť a presadiť svoje záujmy (Šálka a kol., 2017). V ideálnom prípade je výsledkom diskurzu konsenzus, ktorý je všetkými účastníkmi diskurzu akceptovaný (Hutte, 1999).
4. Vyjednávanie. „Vyjednávanie vychádza z princípu dosiahnutia spoločnej dohody v konkrétnej veci“ (Šálka a kol., 2017). Základným predpokladom pre vyjednávanie je existencia relevantných aktérov, ktorí sú schopní ho uskutočňovať (Šálka a kol., 2017). Vyjednávanie je rozhodovacím mechanizmom vo verejnej politike v prípade, kedy je potrebný konsenzus zúčastnených strán. Zo strany ŠS LH často dochádza k vyjednávaniu so záujmovými skupinami. Vzhľadom na odborné kompetencie ŠS sú mechanizmy vyjednávania niekedy prítomné aj medzi ŠS, vládou a parlamentom (Šálka a kol., 2017). Vyjednávanie môže byť formálne aj neformálne (Benz, Papadopolous, 2006). Možnosť formálneho využívania tohto mechanizmu, či už úspešne alebo nie, je prvkom governance. Pri realizácii opatrení verejnej politiky, ktoré súvisia s povoľovacím konaním (vyňatie lesných pozemkov) často dochádza ku neformálnemu vyjednávaniu (Dóczy, Šálka, 2009).
5. Koordinácia (medzisektorová a viacúrovňová). Problematika lesného hospodárstva sa týka rôznych iných sektorov ako poľnohospodárstvo, drevospracujúci priemysel, ochrana prírody, vodné hospodárstvo, atď., ktoré sa snažia ovplyvňovať rozhodovanie v lesníckej politike na základe svojich záujmov vo vzťahu k využívaniu lesa (Sarvašová a kol., 2013). Na to, aby sa tieto záujmy reflektovali pri tvorbe politiky a hľadal sa ich zdravý prienik, je potrebná medzisektorová koordinácia. Koordinácia prebieha medzi rôznymi typmi aktérov ako ministerstvá, odbory, či siete aktérov, má rôzny stupeň inštitucionalizácie a využíva rôzne mechanizmy. Medzi legislatívne zakotvené mechanizmy koordinácie patrí medzirezortné pripomienkové konanie a zasadnutia výborov v parlamente, využívajú sa tiež dočasné medziodvetvové komisie (Šálka a kol., 2017). Formálna hierarchia politického rozhodovania býva často relativizovaná neformálnymi vzťahmi medzi sektormi (Dóczy, Šálka, 2009). Neformálny vzťah medzi inštitúciami verejnej správy rôznych sektorov je poznačený najmä kompetenčnými spormi (Maynz, Papadopolous, 1999). Sektory možno pokladať za koordinované, keď ich politiky a politické programy vykazujú minimálnu redundanciu (Glück a kol., 1999).
6. Adaptívne a iteratívne plánovanie, prenos vedeckých poznatkov. „Adaptívna a iteratívna tvorba a realizácia politiky predstavuje možnosť pružného prispôsobovania opatrení verejnej politiky s cieľom zlepšiť ich legitímnosť, účinnosť a efektívnosť“ (Šálka a kol., 2017). Využíva procesy učenia, ktoré vychádzajú z vedeckej expertízy. Základnou premisou je, že veda pomáha zvyšovať efektívnosť a účinnosť politických rozhodnutí a vedecké poznatky vedú k lepšej tvorbe politiky založenej na dôkazoch (Hulme, 2009).

V pozitívnom zmysle sa jedná sa o zvyšovanie vedeckosti verejnej politiky, môže sa však jednať aj o politický proces, v ktorom je vedecké poradenstvo zneužitá na presadenie záujmov niektorých aktérov (Šálka a kol., 2017).

7. Poradenstvo. Poradenstvo ŠS LH vykonáva prostredníctvom svojich úradov na základe zákona, čím presahuje weberovský koncept a súčasne nespĺňa atribúty NPM, nakoľko je poskytované bez zmluvne dohodnutých podmienok a bezplatne (Dóczy, Šálka, 2009).

Záver

Verejná správa od roku 1990, kedy začal reformný proces, prešla mnohými významnými zmenami a reformami. V minulých reformách sa vychádzalo z potrieb vtedajšej politickej situácie. Reformy v 90 rokoch boli zamerané na decentralizáciu, administratívnu reformu a reformu územného a správneho členenia. Ich hlavným zámerom bolo skvalitnenie služieb občanom a tiež presun kompetencií zo štátu na samosprávu. Reformy mali prispieť k demokratizácii verejnej správy, čo predstavovalo hlavný trend vo vývoji verejnej správy ako takej. Po roku 2000 boli reformy zamerané na decentralizáciu a modernizáciu, v neposlednom rade mali reformy priniesť väčšiu efektívnosť, čo predstavuje zníženie nákladov, počet zamestnancov a prenos kompetencií zo štátu na samosprávu. Modely štátnej správy LH vykazujú prvky všetkých teoretických konceptov. Prevláda byrokratický koncept s prvkami NPM a governance. Súčasnú potrebu verejnej správy sú naďalej zamerané hlavne na jej efektívnosť, výkonnosť, racionálnosť a hospodárnosť.

Pod'akovanie

Táto práca bola podporená Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-20-0429.

Zoznam použitej literatúry

- [1] Benz, A. – Papadoupulos, I. 2006. Governance and democracy. Londýn: Routledge, 2006. 272 s. ISBN 9780203086162.
- [2] Caidenujým mýbujjn, G. E. 1970. Israel's administrative culture. Berkeley: Institute of Governmental Studies, University of California.
- [3] Cirner, M. 2016. Decentralizácia a centralizácia vo verejnej správe na Slovensku. In Zborník z vedeckej konferencie Európska únia a jej vplyv na organizáciu a fungovanie verejnej správy v Slovenskej republike, Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. s. 48-55. ISBN 978-80-8152-444-8.
- [4] Dóczy, J. – Šálka, J. 2009. Governance a štátna správa lesného hospodárstva. In Šálka, J., Sarvašová, Z. Governance v lesníctve, Zvolen: Národné lesnícke centrum, 2009. ISBN 978-80-8093-086-8. s. 203-221.

- [5] EC. 2018. A comparative overview of public administration characteristics and performance in the EU28. doi: 10.2767/13319
- [6] Früh, W. 1991. Inhaltsanalyse. Theorie und Praxis, 3. Auflage, Oelschläger, München, 264 s.
- [7] Glück, P. – Oesten, G. – Schanz, H. – Volz, K. H. 1999. Formulation and implementation of national forest programmes. EFI Proceedings 30, European Forest Institute. 1999.
- [8] Hrabalová, S. – Klímová, V. – Nunvářová, S. 2005. Metódy a nástroje řízení ve veřejné správě. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 137 s. ISBN 80-210-3679-6.
- [9] HULME, M. 2009. Why we disagree about climate change: understanding controversy, inaction and opportunity. Cambridge: Cambridge University Press, 2009. ISBN 978-0-521-89869-0.
- [10] Hütte, G. 1999. Nachhaltigkeit im europäischen Naturschutz- und forstfachlichen Diskurs, Cuvillier Verlag Goettingen. 1999.
- [11] Koprlová, J. 2011. Vybrané problémy verejnej správy. Trnava: Inštitút sociálnych vied UCM, 2011. 176 s. ISBN 978-80-8105-180-7
- [12] Košičiarová, S. – Wáclavová, L. K navrhovanej zákonnej úprave postavenia a rozhodovania štátnej správy životného prostredia v Slovenskej republike. Trnava: Právnická fakulta TU v Trnave.
- [13] Kováčová, D. 2013. Štátna správa lesného hospodárstva podľa teórií, diplomová práca. Zvolen: Technická univerzita vo Zvolene. 2013, 81 s.
- [14] Kováčová, E. 2011. Verejná správa v SR a jej súvislosti. Banská Bystrica: FPVaMV UMB v Banskej Bystrici.
- [15] Kováčová, E. 2015. Vývoj verejnej správy v podmienkach samostatnej Slovenskej republiky. In Akta Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni. 2015, č. 3, s. 93-114. ISBN 2336-6346.
- [16] Krnáč, J. – Kožiak, R. – Liptáková, K. 2008. Verejná správa a regionálny rozvoj. Banská Bystrica: Ekonomická fakulta UMB v Banskej Bystrici. 258 s. ISBN 978-80-8083-695-5.
- [17] Krott, M. 2010. Forest Policy Analysis. Dordrecht: Springer, 2010. 323 s. ISBN 978-90-481-6877-4.
- [18] Kútik, J. – Karbach, R. 2012. Manažment verejnej správy v spoločenskom prostredí. In Sociálno-ekonomická revue. Trenčín: Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka, 2012. 89 s. ISSN 1336-3727.
- [19] Maier, C. – Lindner, T. – Winkel, G. 2014. Stakeholders' perceptions of participation in forest policy: A case study from Baden-Württemberg. In Land Use Policy. 2014, s. 166-176.2
- [20] Mackrickiene, E. – Brukas, V. – Brodrechtová, Y. – Mozgeris, G. – Sedmák, R. – Šálka, J. 2019. From command-and-control to good forest governance: A critical interpretive analysis of Lithuania and Slovakia. In Forest Policy and Economics. 2019.

- [21] Mayring, Ph. 1993. Einführung in die qualitative Sozialforschung, 2. Auflage, Beltz, Weinheim, 144 p.
- [22] Šálka, J. – Dobšinská, Z. – Sarvašová, Z. – Štěrbová, M. – Paluš, H. 2017. Lesnícka politika. Zvolen: Vydavateľstvo Technickej univerzity vo Zvolene, 2017. 275 s.
- [23] Šálka, J. – Dobšinská, Z. – Štěrbová, M. 2017. Analýza verejnej politiky na zabezpečenie ekosystémových služieb lesa. Zvolen: Technická univerzita vo Zvolene, 2017. 69 s. ISBN 978-80-228-3025-6.
- [24] Sarvašová, Z. – Dobšinská, Z. – Šálka, J. 2014. Public participation in sustainable forestry: the case of forest planning in Slovakia. In iForest-Biogeosciences nad Forestry. 2014, s. 414-422.
- [25] Slavík, V. 2003. Reforma verejnej správy v SR (Priestorové aspekty). Bratislava: Katedra humánnej geografie a demogeografie, Prírodovedecká fakulta UK v Bratislave.
- [26] Staroňová, K. – Malíková, Ľ. 2009. Governance-módny pojem alebo užitočný koncept? In Šálka, J., Sarvašová, Z. Governance v lesníctve, Zvolen: Národné lesnícke centrum, 2009. ISBN 978-80-8093-086-8. s. 28-43.
- [27] Staroňová, K. – Staňová, Ľ. – Sičáková-Beblavá, E. 2014. Systémy štátnej služby: Koncepty a trendy. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave. 266 s. ISBN 978-80-223-3783-0.
- [28] Svára, J. H. 2001. The myth of dichotomy: complementarity of politics and administration in the past and future of public administration. In Public Administration Review, 2001. s. 176-183.
- [29] Vrbinčík, M. 2012. Modely reforiem verejnej správy v Českej republike a Slovenskej republike. Trnava: Fakulta sociálnych vied UCM v Trnave. In Zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie Dny práva 2012.
- [30] Weber, M. 1990. Wirtschaft und Gesellschaft, Grundriß der Verstehenden Soziologie, Mohr, Tuebingen.
- [31] Widner, T.h., Binder, H. M. 1997. Forschungsmethoden, In: Bussman, W., Klöti, U., Knoepfel, P. (Hg.): Einführung in die Politikevaluation, Helbing & Lichtenhahn, 1997, s. 215-255

Adresy autorov

JUDr. Mgr. Zuzana Dobšinská, PhD.

PhDr. Lenka Halušková

prof. Dr. Ing. Jaroslav Šálka

Katedra ekonomiky a riadenia lesného hospodárstva, Lesnícka fakulta

Technická univerzita vo Zvolene

T.G. Masaryka 24, 960 01 Zvolen

E-mail: zuzana.dobsinska@tuzvo.sk,

lenka.haluskova@tuzvo.sk,

salka@tuzvo.sk

Ing. Zuzana Sarvašová, PhD.

Ing. Martina Štěrbová, PhD.

Odbor lesníckej politiky, ekonomiky a manažmentu lesa

Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav

T. G. Masaryka 22, 96 001 Zvolen

E-mail: sarvasova@nlcsk.org,

sterbova@nlcsk.org

Ing. Jozef Bučko, PhD.

Národné lesnícke centrum - Ústav lesných zdrojov a informatiky

Sokolská 1/2, 960 01, Zvolen

E-mail: jozef.bucko@nlcsk.org

NÁZOV: LH A DSP V PODMIENKACH ZELENEJ EKONOMIKY

Druh publikácie: Zborník vedeckých prác
Vydavateľ: Technická univerzita vo Zvolene
Rok vydania: 2021
Vydanie: prvé
Náklad: dostupné online

ISBN 978-80-228-3302-8